

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
TÜRKİYE KAMU HASTANELERİ KURUMU
Hukuk Müşavirliği

5164 + 505

Sayı : 89432283/045.02./647.03.01.09/

Konu: Radyoloji Teknisyenlerinin 24 Saat Kesintisiz
Nöbet Tutup Tutamayacakları

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI - TÜRKİYE KAMU
HASTANELERİ KURUMU - TKHK HUKUK
MÜŞAVİRLİĞİ
07.10.2013 14:05 - 2013.5451.214311

00000814044

00000814044

HASTANE HİZMETLERİ BAŞKAN YARDIMCILIĞINA

İlgi: Bursa Kamu Hastaneleri Birliği Genel Sekreterliğinin 16/08/2013 tarihli ve 30601 sayılı yazısı.

İlgide kayıtlı yazı ile; Bursa Kamu Hastaneleri Birliği Genel Sekreterliğine bağlı Dörtçelik Çocuk Hastalıkları Hastanesinde görev yapmakta olan röntgen teknisyenlerinin mesailerini 24 saatlik nöbetler şeklinde tutmak istedikleri, ancak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanan ve 16/07/2013 tarihli ve 28709 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan "Sağlık Kuralları Bakımından Günde Azami Yedi Buçuk Saat veya Daha Az Çalıştırılması Gereken İşler Hakkında Yönetmelik" in 4 üncü maddesinin (ö) bendi ile radyoaktif ve radyoionizan maddelerle yapılan işlerin bir çalışanın günde ancak yedi buçuk saat çalıştırılabileceği işler arasında sayıldığı belirtilmekle, radyoloji ünitesinde çalışan röntgen teknisyenlerinin 24 saat nöbet tutmak suretiyle kesintisiz çalışmalarının uygun olup olmadığı, yine haftalık 35 saat çalışmanın üzerinde çalıştırılıp çalıştırılmayacakları, yıl içerisinde kullanmaları gereken şua iznini kullanıp kullanamayacakları, talepleri doğrultusunda şua izninin kullanılmaması halinde fiili hizmet süresi zammından faydalanıp faydalanamayacakları hususunda Müşavirliğimiz görüşü talep edilmekle keyfiyet tetkik edilmiştir.

3153 sayılı Radyoloji, Radyom ve Elektrikle Tedavi ve Diğer Fizyoterapi Müesseseleri Hakkında Kanun'un -5947 sayılı Kanunun 9 uncu maddesi ile eklenen- Ek 1 inci maddesinde, "iyonlaştırıcı radyasyonla teşhis, tedavi veya araştırmanın yapıldığı yerler ile bu iş veya işlemlerde çalışan personelin haftalık çalışma süresi 35 saattir. Bu süre içerisinde, Sağlık Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikte belirtilen radyasyon dozu limitleri de ayrıca dikkate alınır. Doz limitlerinin aşılması için alınması gereken tedbirler ile aşıldığı takdirde izinle geçirilecek süreler ve alınacak diğer tedbirler Sağlık Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir." kuralı öngörülmüştür.

5947 sayılı Kanunun 3153 sayılı Kanunun anılan hükmünün de aralarında bulunduğu bazı maddelerinin Anayasaya aykırı olduğu iddiası ile açılan iptal davasında, Anayasa Mahkemesi'nin 16/07/2010 tarihli ve E.2010/29-K.2010/90 sayılı Kararı ile, "5947 sayılı Kanunun 9 uncu maddesiyle, 19/4/1937 günlü, 3153 sayılı Radyoloji, Radyom ve Elektrikle Tedavi ve Diğer Fizyoterapi Müesseseleri Hakkında Kanuna eklenen Ek 1 inci maddenin Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal isteminin reddine" karar verilmiştir.

3153 sayılı Kanuna Ek 1 inci madde ilave edilmeden önce, iyonlaştırıcı radyasyonla teşhis, tedavi veya araştırmanın yapıldığı yerler ile bu iş veya işlemlerde (kamu ve özel sektörde) çalışan tüm personelin çalışma süreleri ile uyulması gereken şartlar, 3153 sayılı Kanunun 3 üncü maddesine istinaden 1939 yılında çıkarılan Radyoloji, Radium ve Elektrikle Tedavi Müesseseleri Hakkında Tüzüğü'nün 21 nci maddesindeki "röntgen ve radyum ile daimi olarak günde beş saatten fazla çalışılmayacağı, röntgen muayenehanelerinde pazardan maada ayrıca bir gün daha öğleden sonra tatil yapılması gerektiği", 22 nci maddesindeki "hastanelerde röntgen ve radyum ile tam müddetle (günde beş saat) çalışan kimselerin, hastanenin başka işlerinde kullanılmayacağı, bunlara gece uykularını ihlal edecek iş verilemeyeceği" yönündeki hükümler çerçevesinde yürütülmekte idi.

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
TÜRKİYE KAMU HASTANELERİ KURUMU
Hukuk Müşavirliği

Sayı : 89432283/045.02./647.03.01.09/

Konu: Radyoloji Teknisyenlerinin 24 Saat Kesintisiz
Nöbet Tutup Tutamayacakları

Ancak, 3153 sayılı Kanuna ilave olunan Ek 1 inci madde karşısında, iyonlaştırıcı radyasyonla teşhis, tedavi veya araştırmanın yapıldığı yerler ile bu iş veya işlemlerde çalışan personelin haftalık çalışma süresi ve Kanun'un Yönetmelikle düzenlenmesini emrettiği konular bakımından, Tüzük hükümleri yürürlükten kalkmıştır.

3153 sayılı Radyoloji, Radyom ve Elektrikle Tedavi ve Diğer Fizyoterapi Müesseseleri Hakkında Kanun'un Ek 1 inci ve 663 sayılı KHK'nın 40 ıncı maddesine dayanılarak hazırlanan ve 05/07/2012 tarihli ve 28344 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Sağlık Hizmetlerinde İyonlaştırıcı Radyasyon Kaynakları İle Çalışan Personelin Radyasyon Doz Limitleri ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmeliğin 8 inci maddesinin birinci fıkrasında; "Radyasyon kaynağı ile çalışan personel, 7 nci maddede belirtilen radyasyon doz limitleri ve Kanunun Ek 1 inci maddesinde öngörülen süre dâhilinde çalıştırılır. Bu personel normal mesai dışında icap nöbetine çağrılmış ise icap nöbetinde bilfiil çalışılan süre de haftalık çalışma süresine dâhil edilir. İdare, personelin sağlığını korumak, doz aşımına maruz kalmasını önlemek ve iş güvenliğini sağlamak için işin niteliğine uygun koruyucu giysi ve teçhizatı eksiksiz bulundurmak ve bu Yönetmelik hükümlerini yerine getirmekle; personel de gerekli korunma tedbirlerine uymakla yükümlüdür." hükmü, aynı maddenin ikinci fıkrasında ise; "Radyasyon kaynağı ile çalıştırılacak personelin, işe başlatılmadan önceki tıbbi muayeneleri ile işe başlatıldıktan sonraki yıllık sağlık kontrolleri Ek-1'deki form doğrultusunda ilgili idare tarafından yaptırılır. Bu personelin çalışma şekli, Kanunî süreyi aşmamak kaydıyla, hizmetin etkinlik ve sürekliliğinin sağlanması bakımından vardiya veya nöbet şeklinde düzenlenebilir." hükmü düzenlenmiştir.

3153 sayılı Kanun'un Ek 1 inci maddesi ile iyonlaştırıcı radyasyonla teşhis, tedavi veya araştırmanın yapıldığı yerler ile bu iş veya işlemlerde çalışan personelin haftalık çalışma süresinin 35 saat olarak düzenlendiği ve Kanun hükmüne dayanılarak çıkarılan Yönetmelikte azami çalışma süresi gösterilmeksizin doz miktarlarına bağlı çalışma esasının belirlendiği dikkate alındığında, bu birimlerdeki çalışma koşullarının, idarelerce, Kanunî 35 saat haftalık çalışma süresinin aşılmamak ve doz aşımı limitleri tedbirleri gözetilmek kaydıyla, hizmetin etkinlik ve sürekliliğinin sağlanması bakımından nöbet ya da vardiya şeklinde belirlenebilmesi mümkün bulunmaktadır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanan ve 16/07/2013 tarihli ve 28709 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Sağlık Kuralları Bakımından Günde Azami Yedi Buçuk Saat veya Daha Az Çalıştırılması Gereken İşler Hakkında Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin (ö) fıkrasında düzenlenen radyoaktif ve radyoionizan maddelerle yapılan işlerde bir çalışanın günde ancak yedi buçuk saat çalıştırılabileceği hükmü karşısında, radyoloji ünitesinde çalışan röntgen teknisyenlerinin kesintisiz 24 saat çalışmalarının uygun olup olmadığı hususuna gelince; mezkûr Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin (ö) fıkrasında radyoaktif ve radyoionizan maddelerle yapılan işlerin bir çalışanın günde ancak yedi buçuk saat çalıştırılabileceği işler arasında sayıldığı belirtildikten sonra, aynı maddenin 1 inci bendinde "19/4/1937 tarihli ve 3153 sayılı Radyoloji, Radyom ve Elektrikle Tedavi ve Diğer Fizyoterapi Müesseseleri Hakkında Kanunun Ek 1 inci maddesinde yer alan hükümler saklı kalmak kaydıyla doğal ve yapay radyoaktif, radyoionizan maddeler veya bütün diğer korpüsküler emanasyon kaynakları ile yapılan işler" düzenlemesi yapılmak suretiyle Kurumumuza bağlı sağlık tesislerinde iyonlaştırıcı radyasyonla teşhis, tedavi veya araştırmanın yapıldığı yerler ile bu iş veya işlemlerde çalışan personel bakımından 3153 sayılı Kanun'un Ek 1 inci maddesi hükmünün uygulanacağı belirtilmiştir.

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
TÜRKİYE KAMU HASTANELERİ KURUMU
Hukuk Müşavirliği

Sayı : 89432283/045.02./647.03.01.09/

Konu: Radyoloji Teknisyenlerinin 24 Saat Kesintisiz
Nöbet Tutup Tutamayacakları

Böyle olmakla birlikte, gerek 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 101 inci maddesinin birinci fıkrasında düzenlenen; "Günün yirmidört saatinde devamlılık gösteren hizmetlerde çalışan Devlet memurlarının çalışma saat ve şekilleri kurumlarınca düzenlenir." hükmü ve gerekse 3153 sayılı Kanun'un Ek 1 inci maddesi ile bu madde hükmüne dayanılarak hazırlanan Sağlık Hizmetlerinde İyonlaştırıcı Radyasyon Kaynakları İle Çalışan Personelin Radyasyon Doz Limitleri ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmeliğin 8 inci maddesinin ikinci fıkrasının birlikte değerlendirilmesinden; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanan ve 16/07/2013 tarihli ve 28709 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Sağlık Kuralları Bakımından Günde Azami Yedi Buçuk Saat veya Daha Az Çalıştırılması Gereken İşler Hakkında Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin (ö) fıkrasının 1 inci bendi hükmünde belirtilen -31563 sayılı Kanun'un Ek 1 inci maddesi hükümleri saklı kalmak kaydı ile ibaresi olmasa idi dahi, kesintisiz hizmet sunulan sağlık tesislerinde, idarelerce, haftalık 35 saatlik çalışma süresinin aşılması ve doz aşımı limitleri tedbirleri gözetilmek kaydıyla, nöbet ya da vardiya şeklinde çalışma şartlarının belirlenebilmesine hukuken bir mani bulunmadığı sonucuna varılmaktadır.

İlgi kayıtlı yazı ekindeki dilekçelerden, ilgili röntgen teknisyenlerinin rızaları ile nöbet ücreti karşılığında fazla mesai yapmayı kabul ettikleri hususuna gelince; nöbet ücretlerine ilişkin 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun değişik Ek 33 üncü maddesinde, yataklı tedavi kurumları, seyyar hastaneler, ağız ve diş sağlığı merkezleri ve 112 acil sağlık hizmetlerinde **haftalık çalışma süresi dışında** icap, normal, acil veya brans nöbeti tutarak, **bu nöbet karşılığında kurumunca izin kullanmasına müsaade edilmeyen** memurlar ile sözleşmeli personele, izin suretiyle karşılanamayan her bir nöbet saati için belirlenen tutar, saat ve yüzde üzerinden nöbet ücreti ödeneceği hükme bağlanmıştır.

Bu itibarla, iyonlaştırıcı radyasyonla çalışan personelin, haftalık çalışma süresini aşmamak koşuluyla nöbet (ve icap nöbeti) tutabileceği, dolayısıyla söz konusu personele nöbet ücreti ödenemeyeceği sonucuna varılmaktadır.

Yine görüşe konu röntgen teknisyenlerinin yıl içerisinde kullanmaları gereken şua iznini kullanıp kullanamayacakları, talepleri doğrultusunda şua izninin kullanılmaması halinde fiili hizmet tazminatından faydalanıp faydalanamayacakları konusunda, 657 sayılı Kanun'un 103 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında "Hizmetleri sırasında radyoaktif ışınlarla çalışan personele, her yıl yıllık izinlerine ilaveten bir aylık sağlık izni verilir." hükmü vazolunmuştur.

Sağlık Hizmetlerinde İyonlaştırıcı Radyasyon Kaynakları İle Çalışan Personelin Radyasyon Doz Limitleri ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmeliğin 4 üncü maddesinde Radyasyon Görevlisi, "Radyasyon kaynağı ile yürütülen faaliyetlerden dolayı görevi gereği, 24/3/2000 tarihli ve 23999 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Radyasyon Güvenliği Yönetmeliğinde toplum üyesi kişiler için belirtilen doz sınırlarının üzerinde radyasyona maruz kalma olasılığı olan kişi" olarak tanımlanmış, aynı Yönetmeliğin 8 inci maddesinin 11 inci fıkrasında ise; "Radyasyon kaynağı ile çalışan personelin sağlık izni yılı içerisinde kullandırılır." hükmüne yer verilmiştir.

24/03/2000 tarihli ve 23999 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Radyasyon Güvenliği Yönetmeliğinin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (h) bendinde Radyasyon Görevlisi, "radyasyon

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
TÜRKİYE KAMU HASTANELERİ KURUMU
Hukuk Müşavirliği

Sayı : 89432283/045.02./647.03.01.09/

Konu: Radyoloji Teknisyenlerinin 24 Saat Kesintisiz
Nöbet Tutup Tutamayacakları

kaynağı ile yürütülen faaliyetlerden dolayı görevi gereği, bu Yönetmeliğin 10 uncu maddesinde toplum üyesi kişiler için belirtilen doz sınırlarının üzerinde radyasyona maruz kalma olasılığı olan kişi" olarak tanımlanmıştır.

Görüldüğü üzere, radyasyon kaynağı ile yürütülen faaliyetlerden dolayı görevi gereği, Radyasyon Güvenliği Yönetmeliğin 10 uncu maddesinde toplum üyesi kişiler için belirtilen doz sınırlarının üzerinde radyasyona maruz kalma olasılığı olan kişi radyasyon görevlisi olarak kabul edilmiştir. 5510 sayılı Kanun'un 40 ıncı maddesinin ikinci fıkrasının onbirinci bendi ile de, doğal ve yapay radyoaktif, radyoionizan maddeler ile veya bütün diğer korpüsküler emanasyon kaynakları ile yapılan işlerde çalışanların, bu işlerde fiilen çalışması ve riske maruz kalması şartıyla fiili hizmet zammından yararlanacakları düzenlenmiştir. Dolayısıyla Radyasyon Güvenliği Yönetmeliğin 10 uncu maddesinde toplum üyesi kişiler için belirtilen doz sınırlarının üzerinde radyasyona maruz kalma olasılığı olması sebebiyle radyasyon görevlisi olarak kabul edilen personelin, 5510 sayılı Kanun'un 40 ıncı maddesinin ikinci fıkrasının onbirinci bendinde sayılan işlerde sürekli ve fiilen çalışarak sözkonusu risklere maruz kalınması şartıyla, mevzuatımızda birbirine paralel olarak düzenlenmiş olan şua izni ve fiili hizmet zammından faydalanacakları, bu şartların uygun olması halinde radyasyon görevlisi personelin şua izni kullanımının sağlanması ve fiili hizmet süresi zammından faydalandırılmasının da idarî bakımdan yükümlülük olduğu mütalaa edilmiştir.

Bilgilerini arz ederim.

Av. Erol DEMİRCİ
Birinci Hukuk Müşaviri

DAĞITIM:

Gereği İçin:

Bursa İli Kamu Hastaneleri Birliği Genel Sekreterliği

Bilgi İçin:

Hastane Hizmetleri Başkan Yardımcılığı